

דעם רבינ'ס אעסיות

ספורי מעשיות
משנים קדמוניות מרבנו
הקדוש רבי נחמן מברסלב
זיע"א
המעשה עם הבחינות

מעשה י"ג
משבעה בעטלערס
(4)
גליון 138

שבת שלום, קוראים יקרים!

"ביום השלישי חזרו ונזכרו הזוג הזה והיו בוכים ומתגעגעים: איך לוקחין בכאן את הבעטליר השלישי, שהיה כבד פה? בתוך כך והנה הוא בא, ויאמר: הנני!" גם הבעטלער השלישי נותן להם במתנה שיהיו כמותו, ויש לו על זה הספקמה "מאותו האיש גדול הנקרא "איש חסד האמת" (דער גרוסיר מאן דער אמתיר איש חסד - בזה הלשון ספר רבנו זכרוננו לברכה).

לגמל חסד עם הזולת, זו מצוה גדולה מאד, ואחד מיסודות היהדות. "כי גדר האדם מדבר הוא לגמל חסד עם הבריות. ומי שאינו עושה צדקה וחסד פוגם בהדבור מאד והוא בבחינת בעל חי ואינו בכלל אדם כלל, כי אין האדם נקרא אדם רק על-ידי צדקה וגמילות חסדים" (קיצור ליקו"מ ב' ח'). כל עזרה קטנה ליהודי אחר נקראת בשם "חסד", והדרך שמי שעוסק בזה הרבה הוא נקרא "איש חסד". יש הרבה דרכים לעשות חסד, כל אחד כפי רצונו ויכולותיו. אחד במקומו, אחד בטרחה או בזמן, אפשר גם בהקשבה ומלה טובה לשני וכן פיוצא בזה. והנה בזה המעשה רבנו ז"ל מגלה לנו חידוש גדול, שבתוך מדת החסד יש מעלה גבוהה יותר, יש "איש חסד האמת", יש חסד אמת... אם נתבונן מעט בדברים, נלמד כלל חשוב. אפשר לעזור לשני בפשטות, שזה בדרך כלל הפונה לתת לו את מה שהוא מבקש ורוצה, ויש חסד אמת! לעזור לו באמת! איך עוזרים באמת?

נקח למשל אחד שיצאו לו פצעים וחסרות על ידיו, ונתייעץ עם שני חברים. אחד המליץ לו על שמן מרפא שאם ימרח על ידיו, יקל לו וירפא את פצעיו, והשני לא נתן לו שום רפואה, אלא דבר עמו והבין שאוכל מאכל שמזיק לגופו, על כן אם ימנע עצמו מלאכל מזה המאכל, יעברו כל הפצעים

מאליהם ויתרפא. נמצא שזה הראשון עזר אמנם לחברו, אך עזרה זו היא חלקית ולא שלמה, כי יצטרך כל ימי חייו למרח שמן על ידיו... אך השני עזר לו באמת, כי בעזרתו הבין את שרש הקלקול ועל פן יכול מעתה לתקן ולהתרפא. כמו כן הצדיק האמתי - הוא מלמד אותנו לגמל חסד של אמת, כי הוא יודע ומבין את שרש הבעיה שמשים כל היסורים. "פי עקר היסורים הם רק כשנופלים בעוונות, חס ושלום, והו עקר הרחמנות, לרחם על ישראל-עם קדוש, להוציאם מהמשאוי הכבד של עונות" (ליקו"מ תנינא ז'). חסד אמת זה לעורר את לב האדם לה' יתברך, לעורר אותו לתשובה ותקון המעשים, כי אז נמתקים כל הדינים והיסורים בשרשם.

וזה היה דרכו של רבנו הקדוש בחייו שלא היה רגיל במופתים, נסים וישועות גשמיות כדרך כל הצדיקים המפרסמים בזמנו, אלא דבר עם כל מי שבא אליו מצרות נפשו ועורר את לבו מאד לתשובה, תפלה ומעשים טובים שזה עקר החסד באמת. ו"גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיהן" (חולין ז'). על פן גם לאחר מותו ממשיך הצדיק יסוד עולם בדרך מפלאה זו, כמו שאמר ר' נחמן מטולטשין ז"ל על עצמו "א מופת בין איך" אני המופת של רבנו... כי הוא ידע את מקומו הראשון היכן היה מנח, ואיזה חסד גדול עשה עמו הצדיק שעורר לבו כל כך לעבודת ה' בכל הענינים. וכן מי שמקרב לצדיק והולך בדרך ויעצותיו הוא יכול גם כן לקבל דעת אמתית איך לגמל חסד של אמת עם השני, ולעורר את לב ישראל לאביהם שבשמים, ואת אלו החסדים האמתיים שלנו הולך ומקפץ הבעטלער הכבד פה "ומביא אותם אל האיש חסד האמת והוא נותן יום ללב, והלב נותן להמעין, אשר על-ידי זה נתקים העולם כלו"...

ונעשה שם שמחה
וחדוה גדולה מאד

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה יג - מ'השבעה בעטליר'ס' (4)

שספרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א

והיה כל אחד מתפאר בחכמתו.

ענה שם אחד ואמר: אני חכם יותר מכם, כי אני חכם כמו היום.

ולא הבינו שם מה זה שאומר, שהוא חכם כמו היום. ואמר להם: כי כל החכמות שלהם יכולים לקבץ אותם, ולא יהיו מהם רק שעה אחת. אף על פי שכל חכמה וחכמה היא נלקחת מיום אחר, כפי הבריאה שהיה באותו היום. כי כל החכמות הנ"ל הם הרפבות. (ועל פן החכמה נלקחת מאותו היום שהיה בו אותו הבריאה שממנו ההרפבה) אף-על-פי-כן יכולים על ידי חכמה לקבץ כל אלו החכמות בשעה אחת.

אבל אני חכם כמו יום שלם. (כל זה התפאר אותו החכם האחרון הנ"ל)

עניתי ואמרתי אליו: (היגו זה הכבד פה הנ"ל אמר להחכם הנ"ל) כמו איזה יום? (היגו כמו איזה יום אתה חכם) ענה ואמר: (החכם הנ"ל) זה, (היגו זה הכבד פה) הוא חכם ממני. מאחר ששואל כמו איזה יום. אבל כמו איזה יום שתרו, אני חכם. ועתה יקשה. מפני מה זה ששואל כמו איזה יום, הוא חכם יותר ממנו, מאחר שהוא חכם כמו איזה יום שירצה. אף יש מעשה שלמה.

פי זה האיש חסד האמת הוא באמת איש גדול מאד. והוא (היגו זה הכבד פה) הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת. ועקר התהוות הזמן (כי הזמן בעצמו הוא נברא) הוא על ידי החסדים של אמת. וזה הכבד פה הוא הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת כנ"ל.

ויש הר, ועל ההר עומד אבן, ומן האבן יוצא מעין. וכך דבר יש לו לב. וגם העולם בכללו יש לו לב. וזה הלב של העולם הוא קומה שלמה, עם פנים וידיים ורגלים וכו'.

ביום השלישי חזרו ונזפרו הזוג הזה. והיו בוכים ומתגעגעים: איך לוקחין בכאן את הבעטליר השלישי, שהיה כבד פה?

בתוך כך והנה הוא בא, ויאמר: הנני! ונפל עליהם, ונשק אותם. ואמר להם גם-כן כנ"ל: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני.

ואתם סבורים שאני כבד פה? אין אני כבד פה כלל, רק שהדבורים של העולם, שאינם שבחים להשם יתברך, אין בהם שלימות. (ועל פן הוא נראה ככבד פה. כי הוא ככבד פה מאלו הדבורים של העולם שאין בהם שלימות)

אבל באמת אין אני כבד פה כלל, אדרבא אני מליץ ודברן נפלא מאד. ואני יכול לדבר חידות ושירים (שקורין לידער) נפלאים, עד שאין נמצא שום נברא בעולם שלא ירצה לשמע אותי. ובאלו החידות והשירים שאני יודע, יש בהם כל החכמות.

ויש לי הסכמה על זה מאותו האיש גדול הנקרא "איש חסד האמת". (דער גרוסיר מאן דער אמתיר איש חסד. בזה הלשון ספר רבנו זכרוננו לברכה) ויש בזה מעשה שלמה.

פי פעם אחת ישבו כל החכמים, וכל אחד התפאר בחכמתו. זה היה מתפאר שהמציא בחכמתו עשית ברזל, וזה התפאר במין מתכות אחר, וזה היה מתפאר שהמציא בחכמתו עשית כסף שהוא חשוב ביותר, וזה התפאר שהמציא עשית זהב,

וזה היה מתפאר שהמציא פלי מלחמה. וזה היה מתפאר שהוא יודע לעשות אלו המתכות, שלא מאלו הדברים שהם עושין מהם אלו המתכות. וזה היה מתפאר בחכמות אחרות. כי יש כמה דברים שהמציאו בעולם על ידי חכמות, כגון סאליטרע ופילוור וכיוצא בזה.

אבל הצפרן של הרגל, של אותו הלב של העולם, הוא מלבב (בלשון אשכנז הארציקר) יותר מלב של אחר.

וזה ההר עם האבן והמעין הנ"ל עומד בקצה אחד של העולם, וזה הלב של העולם עומד בקצה אחר של העולם. וזה הלב הנ"ל עומד כנגד המעין הנ"ל, וכוסף ומשתוקק תמיד מאד מאד לבוא אל אותו המעין, בהשתוקקות גדול מאד מאד. וצועק מאד לבוא אל אותו המעין. וגם זה המעין משתוקק אליו.

וזה הלב, יש לו שתי חלישות. אחת, כי החמה רודפת אותו ושורפת אותו, (מחמת שהוא משתוקק ורוצה לילך ולהתקרב אל המעין)

וחלישות השנייה, יש לו להלב מן גדל ההשתוקקות והגעגועים, שהוא מתגעגע וכוסף תמיד ומשתוקק מאד, בכלות הנפש, אל אותו המעין. וצועק וכו', כנ"ל.

כי הוא עומד תמיד כנגד המעין הנ"ל, וצועק (נא גיוואלד) ומשתוקק אליו מאד כנ"ל. וכשצריך לנוח קצת, שיהיה לו אריכת הרוח קצת, (שקורין אפ סאפין) אזי בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו, ומגן עליו מן החמה. ואז יש לו נוחה קצת. וגם אז, בשעת נוחה, הוא מסתפל גם כן כנגד המעין ומתגעגע אליו.

אך מאחר שהוא מתגעגע אליו פליפה, מפני מה אינו הולך אל המעין? אף כשרוצה לילך ולהתקרב אל ההר, אזי אינו רואה השפוע, ואינו יכול להסתפל על המעין. ואם לא יסתפל על המעין אזי תצא נפשו, כי עקר חיותו הוא מן המעין.

וכשעומד כנגד ההר אזי הוא רואה ראש השפוע של ההר, ששם עומד המעין. אבל תכף כשילך ויתקרב אל ההר, אזי נעלם מעיניו ראש השפוע, (וזה מובן בחוש) ואזי אינו יכול לראות את המעין, ואזי תצא נפשו, חס ושלום. וכשזה הלב היה מסתלק, חס ושלום, אזי יתבטל כל העולם פלו. כי הלב הוא החיות של כל דבר. ובנדי איני קיום בלא לב, ועל כן אינו יכול לילך אל המעין.

רק עומד כנגדו, ומתגעגע וצועק כנ"ל.

וזה המעין אינו לו זמן, כי זה המעין אינו בתוך הזמן כלל. אף עקר הזמן של המעין, הוא רק מה שהלב נותן לו במתנה יום אחד.

וכשמגיע היום להיות נגמר ונפסק, ואזי כשיגמר היום לא יהיה זמן להמעין ויסתלק, חס ושלום, ואזי יסתלק הלב, חס ושלום, כנ"ל ויתבטל כל העולם, חס ושלום, כנ"ל.

ואזי, סמוך לגמר היום, אזי מתחילים לטל רשות זה מזה (שקורין גיזעגנין) ומתחילין לומר חידות ושירים (שקורין לידער) נפלאים זה לזה. (באהבה רבה והשתוקקות גדול מאד מאד).

וזה האיש חסד האמת הנ"ל יש לו השגחה על זה. וכשמגיע היום בסופו ממש להיות נגמר ונפסק, אזי זה האיש חסד האמת הוא נותן במתנה יום אחד להלב הנ"ל, והלב נותן היום להמעין. ואזי שוב יש זמן להמעין. וכשזה היום הולך ממקום שהוא בא משם, אזי הוא הולך גם כן בחידות ושירים נפלאים מאד. (שיש בהם כל החכמות) ויש שנויים בין הימים. כי יש יום אחד בשבוע יום שני וכו'. וכן יש ראשי חודשים וימים טובים.

וכל הזמן שיש להאיש חסד של אמת הפל על ידי. (הינו הכבד פה שמספר כל זה) כי אני הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, אשר מהם התהוות הזמן כנ"ל.

(ועל כן הוא חכם יותר אפלו מהחכם הנ"ל, שהוא חכם כמו איזה יום שירצה. כי כל עקר הזמן והימים, כלם נתהווים על ידו, הינו על ידי הכבד פה, שהוא מקבץ החסדים של אמת אשר משם הזמן, ומביא אותם אל האיש חסד האמת. והוא נותן יום ללב, והלב נותן להמעין, אשר על ידי זה נתקיים העולם פלו. נמצא שעקר התהוות הזמן עם החידות ושירים שיש בהם כל החכמות, הפל על ידי הכבד פה).

נמצא שיש לי הסכמה מזה האיש חסד האמת שאני יכול לומר חידות ושירים, שיש בהם כל החכמות. (כי כל הזמן עם החידות והשירים נתהווים על ידו כנ"ל), ועתה אני נותן לכם במתנה גמורה לדרשה שתהיו כמוני.

ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה מאד. (הילוא גיטאן)

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס אעשיות

מבחן בספורי מעשיות מעשה י"ג (4) - מהשבעה בעטלירס

- ט. איזה חלישות יש ללב של העולם?
 החמה רודפת אותו ושורפת אותו
 חלישות מזה שהוא משתוקק ומתגעגע וכוסף בכלות הנפש אל אותו המעין, וצועק
 שתי התשובות נכונות
- י. מי מגין על הלב כשצריך לנוח קצת?
 צפור גדול שפורש כנפיו עליו
 נשר גדול שפורש כנפיו עליו
 העננים שפורשים עליו צל
- יא. מפני מה אינו הולך הלב אל המעיין?
 כי זה רחוק ממנו מאוד
 כי בדרך הילוכו אינו רואה את המעיין מחמת השיפוע ואז תצא נפשו
 שתי התשובות נכונות
- יב. מי נותן זמן למעיין?
 הלב נותן לו במתנה יום אחד
 החכם נותן לו יום אחד במתנה
 האבן נותן לו יום אחד במתנה
- יג. מה קורה סמוך לגמר היום בין המעיין ללב?
 מתחילין לומר חידות ושירים נפלאים זה לזה
 הולכים לנוח
 בוכים וצועקים
- יד. מי נותן ללב יום אחד במתנה בסוף היום?
 הבעטלער הכבד פה
 האישי חסד האמת
 החכם הנ"ל
- טו. מי נותן הזמן לאיש חסד האמת?
 החכם הנ"ל
 המעיין
 הבעטלער הכבד פה
- זט. מה אלה לואה בינתיים מהסיפור Se יום הששי?
 כמה חסדים האמיתיים שיהודי אשה
 להיכן אפשר להגיע מי שמואר את פיו

- א. מה היה הבעטלער שהיה כבד פה?
 מליץ ודברן נפלא מאוד
 חכם גדול ונפלא מאוד
 לא היה יכול לדבר כלל
- ב. ממי יש לו הסכמה על זה?
 מהנשר גדול
 מהמדינה של עשירות
 מהאיש חסד האמת
- ג. עם מה התפאר החכם הרביעי?
 שהמציא בחכמתו עשית כסף
 שהמציא בחכמתו עשית זהב
 שהמציא בחכמתו כלי מלחמה
- ד. עם מה התפאר החכם שהוא יותר מכס?
 שהוא חכם כמו הלילה
 שהוא חכם כמו היום
 שהוא חכם כמו שעה אחת
- ה. בכמה זמן אפשר לקבץ את כל החכמות של שאר החכמים יחד?
 בשעה אחת
 ביום אחת
 בשבוע אחת
- ו. למי מביא הכבד פה את כל החסדים של אמת?
 אל החכם הנ"ל
 אל האישי חסד האמת
 אל הנשר הגדול
- ז. מהיכן יוצא המעיין?
 מן האבן שעומד על ההר
 מן האבן שעומד סמוך להר
 מעמקי האדמה
- ח. היכן עומד ההר עם האבן והמעיין, והיכן עומד הלב של העולם?
 ההר עומד בקצה העולם והלב באמצעו
 הלב עומד בקצה העולם וההר באמצעו
 ההר עומד בקצה אחד של העולם, והלב עומד בקצה אחר של העולם

ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה מאוד - בהצלחה

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך